

орган, який визначає антикорупційну політику в державі, зроблено перші кроки у створенні спеціалізованого Антикорупційного суду України.

Однак за результатами їх діяльності суттєвих зрушень у протидії та запобіганні корупції здобуто не було. Суб'єкти корупційних діянь і далі активно використовують недоліки антикорупційного законодавства та соціально-правового контролю, наполегливо шукають шляхи уникнення юридичної відповідальності за вчинені корупційні злочини та правопорушення, пов'язані з корупцією.

Таким чином, під час планування антикорупційних заходів необхідно враховувати наявність не лише правових, а й ментально-психологічних, громадсько-політичних, економічних та організаційно-управлінських механізмів подолання такого небезпечного соціально негативного явища як корупція.

Список використаних джерел

1. Індекс сприйняття корупції – 2017. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indexs-korupsiyi-cpi-2017/>.

2. Уряд схвалив проект Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки». URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-proekt-zakonu-ukrayini-pro-antikorupcijnju-strategiyu-na-2018-2020-roki>.

Комірчий Павло Олексійович,

почесний голова правління громадської організації «Всеукраїнський центр протидії корупції та сприяння правоохоронним органам «Антикорупційна ініціатива», кандидат юридичних наук, доцент

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ БОРТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

Зменшення рівня корупції до безпечного в Україні, на нашу думку, можливе лише за умови вивчення та втілення в життя закордонного досвіду боротьби із цим вкрай негативним соціальним явищем, в першу чергу успішно діючих в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання корупції. Виділення та вивчення закордонних програм, що довели на практиці свою ефективність у цій сфері, являє собою чималі перспективи для запозичення позитивного іноземного досвіду, особливо за відсутності власного, реально діючого механізму протидії корупції.

На сьогодні не викликає сумніву статус корупції не тільки як загрози національній безпеці окремих держав, а й загрози світовому порядку, одного з викликів розвитку людства у новому сторіччі. Тому поряд зі зростанням актуальності проблем корупції та боротьби з нею

для окремих держав, останні 30–40 років значно збільшилася роль міжнародно-правових механізмів розв'язання цих проблем.

Вивчення корупції в аспекті міждержавних відносин дозволило виявити міжнародні складові цієї проблеми. Значна корумпованість високопосадових державних службовців, що притаманна здебільшого для найбідніших країн, має й міжнародний вимір. Адже багатонаціональні компанії, які базуються в економічно розвинених країнах світу, дотепер розглядають підкуп як елемент стратегії ведення справ на зарубіжних ринках. Крім цього, світові фінансові центри відіграють провідну роль у тому, що корумповані чиновники володіють можливостями переказувати, приховувати або інвестувати свої корупційні доходи. Зокрема, саме можливості офшорного фінансування сприяли виведенню багатомільйонних сум із таких країн, як Нігерія та Філіппіни, що супроводжувалося зловживаннями з боку керівників цих країн і загостренням проблеми бідності серед громадян.

У міжнародному праві питання міжнародного співробітництва у сфері протидії корупції розглядається як одна з головних складових у боротьбі зі злочинністю в цілому. Грунтуючись на результатах цих досліджень, міжнародне співробітництво можна розглянути через такі категорії, як зміст, об'єкт, суб'єкти, основні форми та напрями такого співробітництва.

Змістом міжнародного співробітництва є взаємодія, узгоджені заходи держав, міжнародних організацій та деяких інших суб'єктів, спрямовані на протидію явищу корупції або її проявам. Міжнародні відносини, що виникають при цьому, відрізняються від координації дій по боротьбі з корупцією на внутрішньодержавному рівні саме «міжнародним характером» взаємодіючих суб'єктів.

Суб'єктами міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією виступають:

- держави (а також уповноважені органи держав – уряди, правоохоронні органи тощо);
- міжнародні організації (урядові та неурядові);
- інші організації, зацікавлені у протидії корупції (зокрема, транснаціональні корпорації).

Чинником, що об'єднує та відповідним чином спрямовує дії зазначених суб'єктів є *спільний об'єкт співробітництва* – протидія явищу корупції в усіх його проявах:

- національному (корупція на рівні окремих держав);
- транснаціональному (корупційне правопорушення: вчинене на території більш ніж однієї держави);
- вчинене в одній державі, але істотна частина його підготовки, планування, керівництва, контролю або наслідків мають місце в іншій державі;
- з «іноземним елементом», тобто суб'єктами якого є громадяни (посадові особи) різних держав або члени організованої злочинної

організації, яка здійснює злочинну діяльність у більш ніж одній державі);

– міжнародному (корупційні правопорушення посадових осіб міжнародних організацій, транснаціональних корпорацій).

Основними формами міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією, на нашу думку, слід вважати такі:

– узгоджена міжнародна антикорупційна політика;

– розроблення, прийняття міжнародних договорів з питань протидії корупції;

– заходи щодо національно-правової імплементації державами-учасниками прийнятих міжнародних договорів;

– погоджені заходи щодо попередження корупції (правові, організаційні, науково-дослідні, інформаційні заходи, спрямовані на виявлення й усунення причин та умов, що сприяють корупції);

– спільні практичні заходи щодо безпосередньої боротьби з корупцією (виявлення та припинення корупційних правопорушень, спільні операції, екстрадиція, надання правової допомоги у кримінальних та цивільних справах тощо).

Серед актуальних напрямів міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією доцільно виділити такі:

– криміналізація різних проявів корупції;

– розширення кола суб'єктів корупційних правопорушень;

– застосування адміністративних, фінансово-правових, цивільно-правових засобів боротьби з корупцією;

– застосування заходів, що знижують прибутковість корупційної діяльності;

– регламентація публічної служби та управлінської діяльності у приватному секторі з метою зниження рівня корумпованості;

– підвищення прозорості функціонування публічних інститутів;

– активне залучення інститутів громадянського суспільства до протидії корупції;

– розширення антикорупційної діяльності міжнародних міжурядових та неурядових організацій.

Враховуючи викладене можна дійти висновку, що міжнародне співробітництво у сфері протидії корупції загалом розвивається у бік використання всього арсеналу правових засобів боротьби з корупцією (не тільки кримінально-правових) із акцентом на попередження (запобігання) цього негативного явища.